

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0546 van 2 februari 2016
in de zaak 1314/0679/A/4/0651

In zake: de vzw **MILIEUFRONT OMER WATEZ**, met zetel te 9700 Oudenaarde,
Kattestraat 23

vertegenwoordigd door de heer L.D.B.

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Veerle TOLLENAERE
kantoor houdende te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 30 juni 2014, strekt tot de vernietiging van het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen van 15 april 2014 waarbij aan de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening Water-Link (afgekort: TMVW Water-Link), hierna de aanvrager genoemd, een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor de uitbouw van de buffering aan de Broekstraat.

De bestreden beslissing heeft betrekking op percelen gelegen te 9570 Lierde, Broekstraat zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummers 352a, 855a/2, 855b, 856a, 856c, 857c, 857d, 857f en 858p.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De behandeling van de vordering die initieel werd toegewezen aan de eerste kamer, werd op 29 oktober 2015 toegewezen aan de vierde kamer.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 24 november 2015, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Nathalie DE CLERCQ heeft verslag uitgebracht.

De heer L. D.B. die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Klaas DE PAUW die loco advocaat Veerle TOLLENAERE verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en van het Procedurebesluit hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. FEITEN

Op 3 januari 2014 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de aanvrager bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "uitbouw buffering Broekstraat".

Volgens de beschrijvende nota wordt met de aanvraag de aanleg van een bufferbekken voorzien opwaarts op de waterloop Broekbeek van 3^e categorie (nr. 5.166).

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 mei 1978 vastgestelde gewestplan 'Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem', gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 14 februari 2014 tot en met 17 maart 2014, werden geen bezwaarschriften ingediend.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente verleent op 26 maart 2014 het volgende voorwaardelijk gunstig advies:

" ...

Toetsing aan de regelgeving en de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan AALST - NINOVE - GERAARDSBERGEN - ZOTTEGEM (K830/0511978) gelegen in een agrarisch landschappelijk waardevol gebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van art. 11.4.1. + 15.4.6,1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

...

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften want het in te richten bufferbekken vangt hoofdzakelijk water op afkomstig van de omgevende agrarische gebieden, natuurgebied en de bestaande woningen van het Gehucht Gemeldorp, Broekstraat, Pikkeldorp en Watermolenstraat. Het bekken wordt ingericht op een grond die vandaag ook overstroomt bij hevige regenval en zal pas bij

extreme regenbuien (maximaal 2 keer per jaar) en gedurende kortstondige periodes aangesproken worden. Het perceel kan nog steeds een agrarische functie vervullen (zoals deze nu bestaat als weiland).

Afwijkings- en uitzonderingsbepalingen

Art. 4.4.7 §2. §2. In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.]

(gew. dec. 11/5/2012. Treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum)

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

...

- functionele inpasbaarheid:

De aanvraag maakt deel uit van het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op de Broekbeek 3° Categorie en vooral tov de bestaande bebouwing in de Broekstraat en de omgeving ervan.

De realisatie van dit gecontroleerd overstromingsgebied veroorzaakt duidelijke positieve effecten ten gevolge van het verminderd overstromingsrisico. Gezien de realisatie van de gecontroleerd overstromingsgebied op zich weinig ingrijpend is, is hierbij geen sprake van aanzienlijke (= zeer significant negatieve) milieueffecten. Deze aanvraag overschrijdt het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet.

- ruimtegebruik en bouwdichtheid: /

- visueel-vormelijke elementen:

De hoogte van de dijk is beperkt (max. 1.45m). De dijkellingen worden ook ingezaaid en voorzien van inheems bosplantsoen. De aanvraag zorgt dan ook niet voor de aantasting van het landschap.

- het bodemreliëf:

Er wordt een gracht van 178m lang voorzien met een diepte van 0.60m. Deze wordt uitgegraven om de naastliggende dijk aan te leggen. De aanleg van de dijk is beperkt (tot op het peil 32.45m en heeft een max. hoogte van 1.45m) en functioneel.

Het in te richten bufferbekken vangt hoofdzakelijk water op afkomstig van het omgevende agrarische gebied en de bebouwde oppervlakten van de weinig omgevende bestaande woningen. Het bekken wordt ingericht op een grond die vandaag ook overstroomt bij hevige regenval die pas bij extreme regenbuien (maximaal 2 keer per jaar) gedurende kortstondige periodes en meestal in de wintermaanden zal aangesproken worden. Het perceel kan nog steeds een agrarische functie vervullen (zoals deze nu bestaat als weiland).

De aanleg van de dijk (1.45m max. hoogte) beperkt het zicht op het landschap weinig. De dijk zorgt voor een optimalere benutting van de waterbergingscapaciteit van het reeds

effectief overstromingsgevoelige perceel.

Het perceel is van nature al het laagst gelegen in de omgeving en sluit aan bij de bestaande bebouwing , de keuze voor dit perceel is dan ook ruimtelijk gezien een logische keuze.

Het ongeveer 178m lange dijktraject situeert zich in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied , aanpalend is er een natuurgebied die zich meer in de omgeving van de straat Pikkeldam bevind.

Voor het deel dat gelegen is in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied kan gesteld worden dat deze werken kaderen in het beheer van een natuurlijke buffer. De aanvraag is hier derhalve conform de vigerende bestemmingsvoorschriften van het gewestplan.

De overstromingsfrequentie is hier weinig en beperkt.

De schoonheidswaarde in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied wordt weinig aangetast.

Gelet op de doelstelling van het project om het overstromingsrisico van de nabijgelegen woningen te verminderen en gelet op de natuurlijke inplanting van het bufferbekken in zijn omgeving wordt een eerder positief effect op het watersysteem verwacht.

Binnen het richtinggevend gedeelte van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Lierde wordt het landschapsecologisch herstel van de beekvalleities aangehaald. De bestaande groenstructuren worden gehandhaafd en waar mogelijk versterkt.

Dit betekent dat de ruimtelijke structuren worden versterkt wat t.o.v. de huidige situatie als positief wordt beoordeeld.

De onderscheiden landschappelijk waardevolle agrarische gebieden en omliggend natuurgebied zullen door het project niet in het gedrang worden gebracht. De werken kaderen in een betere wateroverlastbeheersing die ook de landbouw en natuur ten goede komt.

...

De verwerende partij beslist op 15 mei 2014 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden, en motiveert zijn beslissing als volgt:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan AALST -NINOVE - GERAARDSBERGEN - ZOTTEGEM (KB 30/05/1978) gelegen in een agrarisch landschappelijk waardevol gebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van art. 11.4.1. + 15.4.6.1. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

...

Ligging volgens het uitvoeringsplan + bijhorende voorschriften

De aanvraag is niet gelegen in een bijzonder plan van aanleg, nog in een ruimtelijk

uitvoeringsplan.

Ligging volgens verkaveling

De aanvraag is niet gelegen in een goedgekeurde, en niet-vervallen verkavelingsplan.

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Het gewestplan is van toepassing op de aanvraag.

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag strijdt met het geldend voorschrift want de werken staan niet in functie van de agrarische bestemming.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Art. 4.4.7. §2. *[In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben.]*

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.]

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De aanvraag situeert zich ter hoogte van een weiland tussen de Broekstraat, Pikkeldgem, Kouterstraat, Elleboogstraat en de Watermolenstraat van de deelgemeente Deftinge.

Om de wateroverlast en het overstromingsrisico voor de woningen voornamelijk langs de Broekstraat te beperken wordt een bufferbekken ingericht op een aanpalend weiland. Er wordt een hellende dijk met een maximale hoogte van 1,45m aangelegd. In de bufferzone wordt naast de aan te leggen dijk intern een bijkomende gracht gegraven tot een diepte van 0,60m. Voor de uitbouw van het bufferbekken is geen uitgraving nodig; er wordt gebruik gemaakt van de natuurlijke glooiing van het terrein. De 'uitgravingen voor de grachten wordt ter plaatse gebruikt voor de ophoging van de dijk; er is geen bijkomend grondverzet. De buffercapaciteit bedraagt 1700m³. Het gebufferd water kan nadien gecontroleerd geloosd worden. In de aanvraag wordt tevens een boom en een aantal stronken gerooid.

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

Gelet op de doelstelling van het project om het overstromingsrisico van de nabijgelegen woningen te verminderen en gelet op de natuurlijke inplanting van het bufferbekken in zijn omgeving wordt een eerder positief effect op het watersysteem verwacht.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag maakt deel uit van het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op de Broekbeek categorie en vooral tov de bestaande bebouwing in de Broekstraat en de omgeving ervan. De realisatie van dit gecontroleerd overstromingsgebied veroorzaakt duidelijke positieve effecten ifv wateroverlast.

Het in te richten bufferbekken vangt hoofdzakelijk water op afkomstig van het omgevende agrarische gebied en de bebouwde oppervlakten van de weinig omgevende bestaande woningen. Het bufferbekken wordt ingericht op een grond die momenteel ook overstroomt bij hevige regenval. Bij extreme regenbuien (max. 2 keer per jaar) en gedurende kortstondige periodes en meestal in de wintermaanden zal het bufferbekken worden aangesproken. Het perceel kan nog steeds een agrarische functie vervullen.

De hoogte van de dijk is beperkt tot max. 1,45m en de gracht heeft een diepte van max. 0,60m. De dijkellingen worden ingezaaid en voorzien van inheems bosplantsoen. Het perceel is van nature al het laagst gelegen in de omgeving en sluit aan bij de bestaande bebouwing. De aanvraag is bijgevolg landschappelijk integreerbaar in deze omgeving. De voorwaarden uit het advies van het college van burgemeester en schepenen in verband met de aanleg van het bosplantsoen versterken deze landschappelijke integratie.

De landschappelijke waardevolle agrarische gebieden en omliggende natuurgebieden zullen door het project niet in het gedrang worden gebracht. De werken kaderen in een betere wateroverlastbeheersing die ook de landbouw en natuur ten goede komt.

De aanvraag wijkt af van de voorschriften van het gewestplan aangezien de werken niet in functie van de agrarische bestemming staan. Er wordt toepassing gemaakt van art. 4.4.7. uit de VCRO aangezien de werken in functie van het algemeen belang zullen worden uitgevoerd en een beperkte ruimtelijke impact hebben. Het uitvoeringsbesluit inzake algemeen belang art. 3 §2 3° geeft aan dat een bufferbekken met een oppervlakte kleiner dan 1 ha kan worden beschouwd als een handeling van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact. In het aanvraagdossier werd een gemotiveerd verzoek toegevoegd die het project verantwoordt. Rekening houdend met hogerstaande beoordelingen, wordt geoordeeld dat toepassing kan worden gemaakt van art. 4.4.7. uit de VCRO.

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij zet haar belang uiteen als volgt:

“ ...

1. In bijlage 3 vindt u de statuten(wijzigingen) van de vereniging.

In artikel 1, § 4 van de statuten wordt het werkgebied omschreven. Dit omvat 21 gemeenten uit een aaneengesloten regio, m.n. de Vlaamse Ardennen, waaronder Lierde, waar de betwiste vergunning betrekking op heeft.

2. De doelstellingen van de vereniging zijn omschreven in artikel 2 van de statuten. Het is ook door onder meer deze doelstellingen aan te nemen dat een VZW de rechtspersoonlijkheid verwerft.

Binnen dit werkgebied worden de navolgende doelstellingen nagestreefd:

...

3. Milieufront Omer Wattez vzw streeft geen algemeen belang na. Zij voldoet aan het specialiteitsbeginsel.

Milieufront Omer Wattez vzw is een milieuvereniging van een relatief beperkte groep van mensen. De vereniging wil niet de belangen van de ruime lagen van de bevolking dienen, zoals bv. een stadsbestuur, of het Vlaams Gewest kan voorhouden te doen. Aldus streeft zij niet het algemeen belang na, maar een collectief belang van al haar leden tezamen dat zij zich tot maatschappelijk doel heeft gesteld.

Voor de milieuvereniging Milieufront Omer Wattez vzw ligt het persoonlijk belang uiteraard in het milieubelang waarvoor zij bestaat. Daarbij komt het belang van de vereniging als gemandateerde van haar leden. Dit belang bestaat niet in een loutere optelling of samenvoeging van de individuele belangen van haar leden, maar een belang dat voor alle leden van dezelfde aard is en dat hoewel het misschien niet door ieder van hen met dezelfde intensiteit wordt aan gevoeld, toch aan allen gemeen is, samenhorigheid schept en aanzet tot samenwerking op grond van solidariteit met het oog op een grotere doeltreffendheid.

Dit collectief van leden sloot zich aan bij de vereniging omdat ze – in eenvoudige bewoordingen uitgedrukt – het behoud van de esthetische (landschappelijke) waarden en de biologische waarden van het Vlaamse Ardennenlandschap belangrijk vinden. Het herstel van vernietigde en het behoud van de karakteristieke kwaliteiten in dit landschap is eveneens een gedeeld belang van de leden. Hier speelt het belang van de unieke aaneengesloten Moenebroekbeekvallei die een groene verbinding kan vormen. Die Moenebroekbeekvallei loopt als een groene ader door het werkgebied van Milieufront Omer Wattez vzw. Het zijn deze belangen die met voorliggend beroepschrift verdedigd worden.

Een natuurlijke persoon kan geen of slechts een gering belang inroepen voor de achteruitgang van de som van deze waarden (i.c. landschappelijke en biologische) in het Vlaamse Ardennenlandschap. Een groep mensen heeft zich daarom verenigd om deze waarden die zij appreciëren en typisch zijn voor wat zij toeschrijven aan de regio de “Vlaamse Ardennen” zoals beschreven door Omer Wattez te verdedigen.

Het collectief van mensen beleeft en geniet met volle teugen van de Vlaamse Ardennen in al zijn facetten en ze observeren er de natuur. De betwiste stedenbouwkundige vergunning zal een achteruitgang in de beleevingswaarde van het landschap, van de biologische waarde van de naastliggende gebieden met hoge natuurwaarden bewerkstelligen.

Al deze waarden kunnen niet toegeëigend worden aan een individu. Ze kunnen evenmin beschouwd worden als collectief bezit van de leden van onze vereniging. Maar opkomen voor het belang van deze waarden in de Vlaamse Ardennen is een zeer specifieke eigenschap van het collectief van al haar leden.

4. In de statuten is uitdrukkelijk vermeld, hoewel dit niet hoeft, dat de vereniging kan optreden in rechte voor de administratieve en gerechtelijke overheden, teneinde de toepassing van de doelstellingen te verwezenlijken. Hierbij kan zij alle nodige vorderingen stellen.

Een beroep instellen tegen een stedenbouwkundige vergunning om de landschappelijk waardevolle gebieden, naastliggende natuur-, overstromings- en VENgebieden te bewaren en te versterken en dit zowel voor de vereniging van leden, alsook voor de toekomstige generaties van leden, kan beschouwd worden als een manier om haar doelstellingen te realiseren.

5. Het hier betwiste project is quasi identiek aan het GOG op de bovenloop van de Moenebroekbeek dat eerder vergund werd. Voorliggend project ligt op een zijbeek van diezelfde Moenebroekbeek (bijlage 8).

De hier betwiste stedenbouwkundige vergunning heeft invloed een paar honderd ha grote overstromingsvlakte die gelegen in een karakteristiek Vlaamse Ardennenlandschap bestaande uit een steeds breder worden beekvallei (van de Moenebroekbeek uitmondend in de Dender) net als een stuk van de beekvallei zelf, iets meer stroomafwaarts van voorliggend project (bijlagen 8 en 9).

Alle waterlopen tezamen slingeren zich als groene aders doorheen het Vlaams Ardennenlandschap. Door hun natte karakter hebben de valleien uitgesproken en zeldzame natuurwaarden. Hier komen natte weilanden voor die conform de biologische waarderingskaart van vroeger en nu een hoge tot zeer hoge waarde hebben en zich duidelijk onderscheiden van complexen van andere weilanden die hoger gelegen zijn (en droger zijn). Het toelaten van een gecontroleerd overstromingsgebied versterkt de barrière tussen de onderscheiden VEN gebieden.

In de zone stroomafwaarts dit te realiseren zullen overstromingen gereduceerd worden, meer bepaald in de zone tussen de Broekstraat en de Moenebroekstraat (zie kaart in bijlage 9). Deze zone is deels Vlaams Ecologisch Netwerk en deels Habitatrichtlijngebied. Bij beschikking 2004/813/EG van de Europese Commissie van 7 december 2004 werd dit habitatrichtlijngebied aangeduid als gebied van Communautair Belang (Pb.L. 387 van 29/12/2004 blz. 0001 – 0096). Conform artikel 17 van het Natuurbehoudsdecreet dient in het VEN een beleid gevoerd te worden dat gebaseerd op de kenmerken en elementen van het natuurlijk milieu, Eén van die cruciale natuurlijke kenmerken zijn de natuurlijke overstromingen, die vanaf de werking van het GOG onmogelijk zullen worden. In deze zone/dit habitatrichtlijngebied (zie bijlage 18) komen er het habitat 6430 en het prioritaire habitat 91E0 voor. Over de habitats schrijft de Europese Commissie (bijlage 11): “In bijlage I en bijlage II van de richtlijn wordt aangegeven voor welke types natuurlijke

habitats en welke soorten er met het oog op hun instandhouding speciale beschermingszones moeten worden aangewezen. Bepaalde daarvan zijn gedefinieerd als types habitats of soorten die “**prioritair**” zijn (**die het gevaar lopen te verdwijnen**).(..). In de definitie van de habitatrichtlijn staat (artikel 1.d): “prioritaire typen natuurlijke habitats: op het in artikel 2 bedoelde grondgebied voorkomende typen natuurlijke habitats die gevaar lopen te verdwijnen en voor welke instandhouding de Gemeenschap een bijzondere verantwoordelijkheid draagt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied op het in artikel 2 bedoelde grondgebied ligt. Deze prioritaire typen natuurlijke habitats zijn in bijlage I met een sterretje (*) gemerkt”.

Voor een ander project dat de overstromingen onmogelijk maakt in een habitatrichtlijngebied waar dezelfde habitats voorkomen als in voorliggende zaak werd een passende beoordeling door een wetenschappelijke instelling opgemaakt (bijlage 11). Hierin wordt gesteld (pg. 9, bijlage 11): “(..) 91E0*, Alluviale bossen met *Alnion glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (prioritair habitat) (..) - kenmerkende biotische en abiotische gegevens: Algemeen kan men stellen dat dit vegetatietype nood heeft aan een ondiep wisselend grondwaterpeil en winteroverstromingen (European Commission 1999).(..)” Men kan er dus moeilijk om heen dat voorliggende habitatrichtlijngebied stroomafwaarts het GOG negatief zal beïnvloed worden omdat de (winter)overstromingen er onmogelijk gemaakt worden. Het belang van verzoekster is des te groter omdat hier een habitat voorkomt dat volgens de Europese Commissie het gevaar loopt te verdwijnen, i.c. 91E0.

In het arrest van de Raad van State nr. 197.598 van 3 november 2009 werd het belang van verzoekster als volgt beoordeelt (voor een zeer analoge zaak als voorliggende zaak). Hierin oordeelde ze:

...

6. Verzoekster beschikt over een duurzame en effectieve werking waarbij ze zich inzet voor de belangen waarvoor ze opkomt, vooral de kwaliteit van de natuur, landschap en alles wat er bij komt kijken, om dit op peil te houden binnen haar werkgebied gedurende reeds meer dan 30 jaar. Dit wordt o.m. aangetoond door:

- Het (even oude) tijdschrift *Onze Streek* (zie bijlage 12).
- De tal van activiteiten die o.m. aangekondigd staan in dat tijdschrift, alsook op sociale media (facebook, twitter,..), eigen website
- De vele procedures die MOW vzw. lopende heeft bij burgerlijke- en/of strafrechtbanken, administratieve college's, ..
- Diverse op gemeentelijk niveau georganiseerde werkgroepen
- Daarenboven telt verzoekende partij 700tal leden op permanente wijze in te zetten, voor haar 700-tal leden.

7. Dat verzoekster een voldoende specifiek belang nastreeft volgt uit het arrest van de Raad van State nr. 193.593 van 28 mei 2009 waar gesteld werd (eigen vetdruk)

...

Verzoekende partij is aldus een procesbekwame vereniging conform art. 4.8.16, §1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

...”

De verwerende partij betwist als volgt dat de verzoekende partij niet over een belang beschikt:

“...

13. De verwerende partij meent dat de doelstellingen van de verzoekende partij dermate algemeen en uitgebreid zijn, dat niet voldaan is aan de vereisten voor een vzw om in

rechte op te treden voor uw Raad. De vzw beschikt niet over de nodige rechtsbekwaamheid.

Uit de statuten van de verzoekende partij blijkt dat haar maatschappelijk doel o.m. bestaat in het behoud, de bescherming en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling van de samenleving, waarbij voldaan wordt aan de behoefte van de huidige generatie, zonder dat daarbij de behoeften van de volgende generaties in het gedrang komen.

De verzoekende partij stelt in artikel 1, §4 van haar statuten dat haar werkingsgebied is verspreid over 21 gemeenten en indien dit wenselijk is voor de vervulling van het maatschappelijk doel ook activiteiten daarbuiten kunnen worden ontplooid. Het geografisch werkingsgebied van de v.z.w. is met andere woorden zeer uitgebreid. Handelingen die louter zeer plaatselijke belangen raken, zoals in casu, kunnen niet worden aangevochten door verenigingen waarvan het werkterrein ratione loci veel ruimer is.

Wegens de absoluut algemene draagwijdte van de doelstelling, zo deze in aanmerking wordt genomen als grondslag voor de beoordeling van het belang van de vereniging om bij de uw Raad een beroep tot nietigverklaring in te dienen, staat het optreden van die vereniging voor uw Raad gelijk met een actio popularis indien de bestreden beslissing geen algemene draagwijdte heeft – even algemeen als die van de doelstelling waarop de vereniging zich beroept – doch een specifieke strekking heeft (zie onder meer RvS vzw RALDES, nr. 74.720, 29 juni 1998; RvS vzw RALDES, nr. 74.719, 29 juni 1998; RvS vzw ACW Kuurne en cons., nr. 81.329, 24 juni 1999 en RvS vzw Straatogo, nr. 100.877, 16 november 2001; RvS vzw Natuurpunt WASE Linkerscheldeover, nr. 120.608, 13 juni 2003).

14. *De doelstellingen van de verzoekende partij hebben een absoluut algemene draagwijdte. De bestreden beslissing heeft betrekking op zeer specifieke werken en handelingen die beperkt blijven tot een welbepaalde plaats. De gevraagde stedenbouwkundige vergunning heeft geen (verdere) gevolgen voor de bestaande, directe en onmiddellijke omgeving.*

Het betreft geen algemene maatregel die betrekking heeft op het ganse, zeer uitgebreide, werkingsgebied van verzoekende partij bestaande uit de fusiegemeenten Anzegem, Avelgem, Brakel, Deinze, De Pinte, Gavere, Geraardsbergen, Horelbeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Lierde, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Waregem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte, Zwalm en indien dit wenselijk is voor de vervulling van het maatschappelijk doel kan dit gebied zelf nog worden uitgebreid.

Bijgevolg dient gesteld dat de handelingen die worden aangevochten geen algemene draagwijdte – even algemeen als die van de doelstelling waarop de vereniging zich beroept – doch een specifieke strekking hebben, zodat het optreden van de vereniging dient te worden gelijkgesteld met de actio popularis.

Naar Belgisch recht wordt de actio popularis echter niet aanvaard.

Een vereniging kan niet opkomen voor de bescherming van het algemeen belang, zijnde de naleving van de wettelijke bepalingen, zoals in casu de rechtsnormen die de bescherming van de beleevingswaarde en de biologische waarde van de naastliggende gebieden kunnen garanderen.

Verzoekende partij beschikt niet over de vereiste rechtsbekwaamheid om een vordering tot vernietiging in te stellen.

Volkomen ten onrechte tracht de verzoekende partij te verwijzen naar een arrest van de Raad van State van 3 november 2009 (met betrekking tot een dijk gelegen aan de Veldekensdreef te Geraardsbergen, totaal verschillend met voorliggend project), een arrest van de Raad van State van 28 mei 2009 (met betrekking tot een milieuvergunning voor de exploitatie van een vliegveld aan de Veldekensdreef te Geraardsbergen, waarbij een milieuvergunning een totaal andere finaliteit heeft dan een stedenbouwkundige vergunning) en een passende beoordeling uit 2004 met betrekking tot een totaal verschillend project op een andere locatie om haar belang aan te tonen.

De verzoekende partij stelt volkomen ten onrechte dat het voorliggende project tot doel zou hebben om de natuurlijke overstromingen in de zone stroomafwaarts onmogelijk te maken. De bestemming van het gebied wordt niet aangetast.

De verzoekende partij kan niet worden gevolgd waar ze stelt dat de kwaliteit van de natuur, het landschap en 'alles wat er bij komt kijken' zou worden aangetast door het project.

Een vereniging kan niet opkomen voor de bescherming van het algemeen belang, zijnde de naleving van de wettelijke bepalingen, zoals in casu de rechtsnormen die de bescherming van landschappelijke waardevolle, biologisch waardevolle en van natuurlijke overstromingsgebieden kunnen garanderen.

- 15. Waar de verzoekende partij stelt dat ze zou opkomen tegen de vermeende achteruitgang in de belevingswaarde van het landschap, van de biologisch waarde van de naastliggende gebieden met hoge natuurwaarden dient te worden opgemerkt dat het bewerkstelligen van de belevingswaarde geen doelstelling inhoudt van de verzoekende partij.*
- 16. Waar de verzoekende partij stelt dat het "collectief van mensen" van de Vlaamse Ardennen in al zijn facetten zou genieten en de natuur zou observeren komt de verzoekende partij op voor het algemeen belang. Een actio popularis is in het Belgisch recht niet toegelaten.*

...

De verzoekende partij dupliceert:

"...

2. De eerste verwerende partij stopt bij de loutere vaststelling dat aan die (onder punt 1. opgesomde) drie voorwaarden niet voldaan is, zonder dit met concrete elementen te staven. In de zaak die geleid heeft tot het arrest S/2012/0071 oordeelde Uw Raad als volgt:

...

De discussie in dat arrest gaat in eerste instantie over de zgn. derde voorwaarde, m.n. beschikken over een duurzame en effectieve werking. Er lijkt toch wel een groot verschil tussen de verzoekende partij uit die zaak en de vzw Milieufront Omer Wattez. Terwijl die vzw uit dat arrest een recent opgerichte vzw betrof is vzw Milieufront Omer Wattez een vereniging die sinds 1981 bestaat, oorspronkelijk onder de naam Stichting Omer Wattez vzw maar door een wijziging in de wetgeving ter zake werd het gebruik van de naam Stichting niet langer toegestaan en kreeg de vereniging een nieuwe naam. Terwijl die vzw uit dat arrest op het eerste zicht enkel opgericht leek te zijn om in eerste instantie de strijd aan te binden met de in die kleine regio op te richten windturbines is Stichting/Milieufront Omer Wattez vzw opgericht vanuit een breder perspectief om landschap, natuur en een gezond leefmilieu te beschermen in één samenhangende regio die meer dan 100 jaar geleden door de schrijver Omer Wattez beschreven werd als Vlaamse Ardennen. Dat

onze vereniging beschikt over een duurzame en effectieve werking gedurende reeds meer dan 30 jaar wordt niet betwist door de verwerende partij (zie ook repliek op punt nr. 1 hierboven).

De zaak die geleid heeft tot het arrest nr. S/2012/0053 van 14 maart 2012 werd ingeleid door een vzw waarover Uw Raad oordeelde in dat arrest (hetgeen overgenomen werd als vernietigingsgrond in het arrest nr. A/2012/0191 van 16 mei 2012):

...
Ook hier betreft het een (recent opgerichte) vereniging die (nog) niet over een duurzame en effectieve werking beschikt. Maar hier komt nog bij dat die vzw een zeer ruim doel ingeschreven heeft in diens statuten. Dat MOW vzw een specifiek doel nastreeft werd reeds erkend door de Raad van State, o.m. in diens arrest nr. 193.593 van 28 mei 2009 waar o.m. gesteld werd (eigen onderlijning): (...) Deze overwegingen van de Raad van State t.a.v. onze vzw zijn quasi tegengesteld aan de overwegingen van Uw Raad in het hierboven geciteerde arrest ten aanzien van die andere vzw. De vergelijking die verweerster tracht op te hangen, gaat hier dus niet op.

In het arrest van Uw Raad nr. S/2013/0031 van 19 februari 2013 dat eveneens geciteerd werd door verweerster wordt overwogen door Uw Raad :

...
Zowel qua statuten als qua werking zien we sterke gelijkenissen tussen die vzw (die gelijke doelen nastreeft in een welbepaalde geografische streek, i.c. het Houtland centraal in West-Vlaanderen) en onze vzw. Verweerster toont niet aan wat het eventuele verschil zou zijn tussen die vzw en onze vzw en hoe dit tot een andersluidende overweging van Uw Raad zou kunnen leiden.

Waar verweerster stelt “het geografisch werkingsgebied van de v.z.w. is met andere woorden zeer uitgebreid” gaat deze ook in tegen het arrest van de Raad van State nr. 193.593 van 28 mei 2009 waarin overwogen werd “(..) dat het werkingsgebied van de verzoekende partij voldoende is afgebakend; (..)” Het betreft hier een duidelijk omschreven geografische regio, i.c. de Vlaamse Ardennen, net zoals dat het geval was voor de Houtlandse Milieuvereniging vzw (i.c. de regio Houtland) die verzoekster was in de zaak die geleid heeft tot het hierboven geciteerde arrest nr. S/2013/0031 van 19 februari 2013.

3. Verweerster kan niet gevolgd worden waar die meent dat het project geen gevolgen heeft voor de omgeving en andere gebieden. Het ligt net in de aard en de bedoeling van het project om overstromingen stroomafwaarts de projectsite een halt toe te roepen.

In het advies van de gemeente Lierde van 26 maart 2014 stond over de aard van het project/aanvraag “(..) Om de wateroverlast en het overstromingsrisico voor de woningen voornamelijk langsheen de Broekstraat te beperken wordt een overstromingsgebied (bufferbekken) ingericht op een aanpalend weiland.

(..) De buffercapaciteit bedraagt **13700m³**. Het gebufferd water kan nadien gecontroleerd geloosd worden (..) De aanvraag maakt deel uit van het globaal project ter voorkoming van wateroverlast op de Broekbeek 3° Categorie en vooral tov de bestaande bebouwing in de Broekstraat en de omgeving ervan. De realisatie van dit gecontroleerd overstromingsgebied veroorzaakt duidelijke positieve effecten ten gevolge van het verminderd overstromingsrisico (..)”. Dus i.p.v. dat men de kans biedt dat 13.700.000 liter water in alle vrijheid (lees: natuurlijk) kan overstromen achter (stroomafwaarts) het in te richten gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) wordt hier een halt toegeroepen aan een volume van bijna 14 miljoen liter water. Nadien (als de “kust veilig is”, of als het

overstromingsgevaar geweken is) laat men deze immense massa water los/lozen (door een klep open te zetten in de dijk van het GOG) in de beek zonder dat het kans nog heeft om het gebied achter die dijk te overstromen.

De dijk die het GOG vormt, betreft dus allerm minst een kunstwerk dat louter voor de “kunst” opgetrokken wordt, neen, het is een kunstwerk/constructie met een welbepaald doel nl. in de vallei in het verdere verloop van de Broekbeek de overstromingen (die nu nog een natuurlijk fenomeen zijn) te stoppen. Verwerende partij laat na te verduidelijken waarvoor dit GOG dan wel dient als het niet dient om de stroomafwaartse zones droog te houden.

In het verzoekschrift hebben we stil gestaan bij de aanwezigheid van de vegetaties met de codenummer 6430 en 91E0 (een codenummer dat gebruikt wordt in bijlage 1 bij de Europese Habitatrichtlijn 92/43/EG en in bijlage 1 bij het Vlaamse natuurbehoudsdecreet). In het derde, maar vooral het vierde middel van het verzoekschrift hebben we toelichting gegeven over hoe noodzakelijk natuurlijke overstromingen zijn voor deze vegetaties (6430 en 91E0) die gelegen zijn in een Habitatrichtlijngebied, dat deels aangeduid is als gebied van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Met diverse wetenschappelijke teksten over die twee habitats/vegetaties hebben we die vereisten van 1) voldoende en 2) natuurlijke overstromingen aangetoond. Verweerster plaatst hier geen enkel stuk tegenover dat dit op een wetenschappelijke en/of gefundeerde manier kan weerleggen. Ze komt nl. niet verder dan in de repliek onder die middelen enkel en alleen te stellen dat die studies en rapporten betrekking hebben op andere projecten en dat uitvoerig werd aangetoond dat er geen effect zou zijn, hoewel dit evenwel uit geen enkel stuk blijkt. In ieder geval ontbreekt in de bestreden beslissingen elk deugdelijk onderzoek dat tot zo’n conclusie kan leiden.

Het gaat hier in ieder geval om habitats die op Europees niveau zeldzaam en bedreigd zijn. Hierdoor heeft verzoekster zeker belang bij voorliggende zaak om de vereisten voor die kwetsbare habitats veilig te stellen en te verhinderen dat deze unieke vegetaties zouden verdwijnen uit de regio door de aanleg van GOG’s.

*4. Dat o.m. de natuur- en landschapswaarden van het Vlaamse Ardennen bestudeerd en “beleefd” worden door de leden van de vereniging lijkt ons de evidentie zelve. Zonder deze aspecten zouden we trouwens niet weten waar zich de bijzondere, kwetsbare en/of unieke natuur- en landschapswaarden zich bevinden in de streek en welke de moeite waard zijn om te beschermen of voor op te komen.
...*

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 4° VCRO bepaalt dat een procesbekwame vereniging bij de Raad op ontvankelijke wijze een beroep kan instellen, indien zij optreedt namens een groep wiens collectief belang door de bestreden beslissing is bedreigd of geschaad en voor zover zij beschikt over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten.

2.

Het doel van de verzoekende partij wordt als volgt omschreven in artikel 2 van de statuten die zij voorlegt:

“ ...

§1. De vereniging heeft tot doel het behoud, de bescherming en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu kaderend in een duurzame ontwikkeling van de samenleving, waarbij voldaan wordt aan de behoeften van de huidige generatie, zonder dat daarbij de behoeften van de volgende generaties in het gedrang komen.

§2. Deze doelstelling omvat:

- Het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van de biodiversiteit, natuur en natuurwaarden;*
- Het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van open ruimte, landschappen, monumenten, cultureel erfgoed, stedenschoon en dorpsgezichten;*
- ...*

Uit artikel 1, § 5 van de statuten blijkt vervolgens dat de verzoekende partij is opgericht voor onbepaalde duur en uit artikel 1, § 4 dat haar werking zich voornamelijk richt op de gemeenten Anzegem, Avelgem, Brakel, Deinze, De Pinte, Gavere, Geraardsbergen, Horebeke, Kluisbergen, Kruishoutem, Lierde, Maarkedal, Nazareth, Oudenaarde, Ronse, Waregem, Wortegem-Petegem, Zingem, Zottegem, Zulte en Zwalm.

3.

De verzoekende partij verwijst in haar verzoekschrift naar het arrest van de Raad van State met nummer 193.593 van 29 mei 2009, waarin werd geoordeeld over een milieuvergunning voor het exploiteren van een vliegveld. De Raad van State oordeelde omtrent belang van de verzoekende partij onder meer:

“ ...

Overwegende dat uit de statuten blijkt dat de verzoekende partij een voldoende gespecialiseerd belang nastreeft dat zich in essentie situeert op het vlak van ruimtelijke ordening, leefmilieu en natuurbehoud; dat dit doel evenwel niet zo breed is dat ongeveer elke vordering bij een rechtscollège erin zou kunnen passen; dat de verzoekende partij niet het algemeen belang nastreeft; dat de verzoekende partij evenmin louter de individuele belangen van haar leden behartigt; dat de nagestreefde belangen het puur individuele belang overstijgen; dat het werkingsgebied van de verzoekende partij voldoende is afgebakend; dat het beroep zowel territoriaal als wat betreft de materie binnen het statutair doel van de verzoekende partij past; dat uit de middelen immers blijkt dat de verzoekende partij zaken aanklaagt als de schending van het landschap, de bedreiging van natuurwaarden, de hinder, en dergelijke; dat zij dit niet doet op abstracte wijze, maar concreet aangeeft om welke inrichting het gaat, welke hinder zij vreest, en hoe de plaatselijke constellatie is;

Overwegende dat een al te restrictieve interpretatie van het belang van de verzoekende partij onverenigbaar is met artikel 9.2 van het Verdrag van Aarhus, dat als volgt luidt:

“Elke Partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek

a) die een voldoende belang hebben
dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een Partij dit als voorwaarde stelt, toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de materiële en formele rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen van artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet en

onverminderd het navolgende derde lid, andere relevante bepalingen van dit Verdrag.

Wat een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het toepassingsgebied van dit Verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, vijfde lid, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onderdeel a). Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onderdeel b).

De bepalingen van dit tweede lid sluiten niet de mogelijkheid uit van een herzieningsprocedure voor een bestuursrechtelijke instantie en laten onverlet de eis van het uitputten van de bestuursrechtelijke beroepsgang alvorens over te gaan tot rechterlijke herzieningsprocedures, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht.”

Dat artikel 2.5 van het Verdrag van Aarhus als volgt luidt:

“Wordt onder ‘het betrokken publiek’ verstaan het publiek dat gevolgen ondervindt, of waarschijnlijk ondervindt van, of belanghebbende is bij, milieubesluitvorming; voor de toepassing van deze omschrijving worden niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming en voldoen aan de eisen van nationaal recht geacht belanghebbende te zijn”;

Dat uit samenlezing van deze bepalingen blijkt dat niet-gouvernementele organisaties, zoals de verzoekende partij, toegang moeten kunnen hebben tot de rechter; dat het voor de hand ligt dat dit een effectieve toegang moet zijn, en niet een louter formele; dat in het licht van het Verdrag van Aarhus milieuverenigingen toegang moeten kunnen hebben tot de Raad van State; dat verzoekende partij in dezen niet opkomt voor de individuele belangen van haar leden en ook niet opkomt voor het algemeen belang, maar voor de bescherming van welbepaalde waarden die zich situeren op het vlak van de ruimtelijke ordening, het leefmilieu en het natuurbehoud; dat het beroep van de verzoekende partij ontvankelijk is;

...”

De verzoekende partij verwijst in haar verzoekschrift eveneens naar het arrest van de Raad van State met nummer 197.598 van 3 november 2009, waarin werd geoordeeld over “het aanleggen van een dwarsdijk ter creatie van een (kleinschalig) gecontroleerd overstromingsgebied”, waarbij werd vastgesteld dat een dergelijk project “een aantal gevolgen (kan) hebben voor omliggende percelen en vooral voor het nabijgelegen Habitatrichtlijngebied en het VEN-gebied”. De Raad van State kwam omtrent het belang van de verzoekende partij tot de conclusie dat zij “aan(toont) dat er een voldoende band bestaat tussen haar maatschappelijk doel en de bestreden beslissing”.

4.

De verzoekende partij is een procesbekwame milieuvereniging, met een voldoende gespecialiseerd en territoriaal afgebakend belang. Ze overtuigt te beschikken over een duurzame en effectieve werking.

In haar uiteenzetting overtuigt ze tevens dat de bestreden beslissing raakt aan haar maatschappelijk doel. De bestreden beslissing verleent een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied op een zijwaterloop van de Molenbeek-Zandbergen, die volgens de verzoekende partij gevolgen kan hebben voor de VEN- en habitatrichtlijngebieden in de omgeving.

5.

De exceptie van de verwerende partij kan niet aangenomen worden.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging - EERSTE MIDDEL

Standpunten van de partijen

In dit middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijziging en van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name het zorgvuldigheidsbeginsel en het legaliteitsbeginsel.

De verzoekende partij zet uiteen:

“ ...

Artikel 4.7.20 van de VCRO bepaalt:

...

Artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijziging stipuleert:

...

Op de figuur in bijlage 7a wordt gesitueerd waar zich het aanplakbord bevindt t.o.v. de percelen die voorwerp zijn van voorliggende vergunningsaanvraag. De groep percelen grenst aan de Broekstraat, terwijl het bekendmakingsbord van het openbaar onderzoek opgehangen werd aan de Watermolenstraat (zie foto in bijlage 7b en 7c) waar zich geen percelen van het betrokken project bevinden. De toegang tot de percelen van het project bevinden zich allemaal aan de Broekstraat. Hierdoor werd gehandeld in strijd met artikel 5 van hogergenoemd besluit. Bovenal heeft verzoekende partij een kans gemist om haar bezwaren op papier te kunnen plaatsen waardoor verweerster er ook geen rekening kon mee houden in diens besluit. Immers, voorliggende project werd reeds eerder aangekondigd als een project van aan de Broekstraat, waardoor verzoekster aandacht ook volledig gericht was op die Broekstraat in afwachting van een of andere officiële bekendmaking aan diezelfde Broekstraat terwijl eigenlijk een eind daarvan het bekendmakingsbord opgehangen werd aan de Watermolenstraat.

Het legaliteitsbeginsel impliceert dat de rechtsnormen correct nageleefd worden zodat de geschapen verwachten t.a.v. de bevoegde overheden niet geschaad wordt. Specifiek voor voorliggend geval rekende verzoekster er op dat de aanplakking conform hoger geciteerd artikel van het uitvoeringsbesluit inzake de openbare onderzoeken in combinatie met hetgeen overal aangekondigd werd door de lokale overheid m.b.t. de naam en de locatie van het betwiste project dat het bekendmakingsbord dus zou opgehangen worden aan die Broekstraat en niet op een straat die niet grenst aan het project en die er een eind van gelegen is. Hierdoor is dit beginsel geschonden.

Het zorgvuldigheidsbeginsel impliceert dat de overheid haar beslissingen alsook de voorbereidende stappen zorgvuldig treft. Hierbij diende ze na te gaan waar die aanplakking precies gebeurt was en conform de vigerende wetgeving was gebeurd. Uit niets blijkt dat ze dit ten gronde zou onderzocht hebben.

...”

De verwerende partij repliceert:

“ ...

De aanvraag werd door de verwerende partij naar de gemeente Lierde verzonden voor de organisatie van het openbaar onderzoek, dat plaatsvond van 14 februari 2014 tot 17 maart 2014.

In het administratief dossier bevindt zich een verklaring van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Lierde van 17 maart 2014 waaruit blijkt dat de bekendmaking op de voorgeschreven wijze werd aangeplakt op 14 februari 2014.

Ook in het gevoerde onderzoek de commode et incommode wordt gesteld dat aan de bekendmaking de nodige ruchtbaarheid werd gegeven.

Op deze documenten uit de verzoekende partij geen kritiek.

Uit bovenstaande documenten blijkt dat de aanplakking conform de vigerende wetgeving gebeurde. De verwerende partij heeft, als een zorgvuldige vergunningverlenende overheid, deze gegevens bij haar onderzoek en beoordeling betrokken en diende, gelet op het voorgaande, geen onderzoek ten gronde te voeren naar hoe het openbaar onderzoek, meer bepaald op het punt van de aanplakking, werd verlopen.

Daarnaast moet worden vastgesteld dat de verzoekende partij niet betwist dat er een aanplakking gebeurde. Meer nog, de verzoekende partij stelt zelf in haar uiteenzetting van de feiten dat ze op de hoogte was van het project maar dat ze het bekendmakingsbord dat werd aangebracht aan de Watermolenstraat pas werd opgemerkt één dag na afloop van het openbaar onderzoek.

Het kan de verwerende partij niet ten kwade worden geduid dat de verzoekende partij niet tijdig haar bezwaren heeft overgemaakt (enkel en alleen omdat de verzoekende partij beweert het bekendmakingsbord aan de Watermolenstraat niet tijdig te hebben opgemerkt) hoewel ze zelf aangeeft dat een conforme bekendmaking gebeurde aan de openbare weg.

Er ligt geen schending voor van de aangehaalde bepalingen of beginselen.

...”

De verzoekende partij dupliceert:

“ ...

Verweerster betwist niet dat het bekendmakingsbord van het openbaar onderzoek uithing aan de Watermolenstraat.

In verzoekschrift werd uiteengezet dat de betrokken percelen van voorliggend project allemaal grenzen aan de Broekstraat en niet aan de Watermolenstraat. Verwerende partij betwist dit niet. De beslissing van het CBS van Lierde van 17 maart 2014 (dat louter bevestigt dat het openbaar onderzoek afgelopen is) toont evenmin aan dat het project zou grenzen aan de Watermolenstraat.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

Het wordt niet betwist dat de aanvraag diende te worden onderworpen aan de formaliteit van het openbaar onderzoek.

Artikel 4.7.20 VCRO bepaalt:

“De Vlaamse Regering bepaalt de minimale organisatorische en procedurele vereisten bij de inrichting van een openbaar onderzoek, vermeld in artikel 4.7.15. Zij kan de colleges van burgemeester en schepenen belasten met de operationalisering van deze minimale vereisten in een reglement.

De Vlaamse Regering kan voorts nadere formele en procedurele regelen bepalen betreffende de procedure in eerste aanleg, in het bijzonder :

1° de omschrijving van in de procedure te hanteren termijnen van orde;

2° de omschrijving van de vorm van het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

De Vlaamse Regering kan ten slotte bepalen welke maatregelen niet-ontvoogde gemeenten dienen te nemen om het gebrek aan een verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar te compenseren.”

Artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijziging (uitvoeringsbesluit inzake openbaar onderzoek), zoals dit gold op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing, luidt als volgt:

“Minstens vanaf de dag na de ontvangst van één van de documenten, genoemd in artikel 4, tot de dag van de beslissing over deze aanvraag, moet de aanvrager een bekendmaking aanplakken op een plaats waar het betrokken goed paalt aan een openbare weg, of indien het goed aan verschillende openbare wegen paalt, aan elk van die openbare wegen. Indien het goed niet paalt aan een openbare weg, gebeurt de aanplakking aan de dichtstbijzijnde openbare weg. De aanvrager houdt hierbij rekening met de onderstaande voorwaarden.

Indien de aanvraag strekt tot het uitvoeren van werken en handelingen op het openbaar domein, moet de bekendmaking worden aangebracht aan elke zijde waar men van op de openbare weg de grens van de werken bereikt.

Deze bekendmaking wordt met zwarte letters op geel papier gedrukt en is ten minste 35 vierkante decimeter groot.

De aanvrager gebruikt een correct ingevuld formulier volgens model I, gevoegd als bijlage I bij dit besluit, in geval van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Hij gebruikt een correct ingevuld formulier, volgens model II, gevoegd als bijlage II bij dit besluit, ingeval van een verkavelingsaanvraag of een aanvraag tot verkavelingswijziging.

De bekendmaking wordt aangebracht op een schutting, op een muur of op een aan een paal bevestigd bord, op de grens tussen het terrein of de toegang tot het terrein en de openbare weg en evenwijdig met de openbare weg, op ooghoogte en met de tekst gericht naar de openbare weg. De bekendmaking wordt tijdens de hele duur van de aanplakking goed zichtbaar en goed leesbaar gehouden.

De aanvrager zendt voor het einde van het openbaar onderzoek een dubbel van de aangeplakte bekendmaking naar de instantie bij wie hij de aanvraag heeft ingediend.”

Uit deze bepaling volgt onder meer dat de aanvrager de bekendmaking van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag moet aanplakken op een plaats waar het betrokken goed paalt aan een openbare weg. Indien het goed niet paalt aan een openbare weg, moet dit gebeuren aan de dichtstbijzijnde openbare weg.

2.

Het wordt niet betwist dat een openbaar onderzoek werd georganiseerd van 14 februari 2014 tot en met 17 maart 2014, noch dat de verzoekende partij geen bezwaarschrift heeft ingediend. Evenmin wordt betwist dat de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag werd aangeplakt ter hoogte van de Watermolenstraat, een openbare weg.

In het bestreden besluit wordt vastgesteld dat het gevraagde project betrekking op een “goed” gelegen te Broekstraat zn te 9570 Lierde en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummer(s): 352A, 855A/2, 855B, 856A, 856C, 857C, 857D, 857F, 858P. Bij de beschrijving van de omgeving in het bestreden besluit wordt vastgesteld dat de aanvraag zich situeert ter hoogte van een weiland tussen de Broekstraat, Pikkeldgem, Kouterstraat, Elleboogstraat en de Watermolenstraat van de deelgemeente Deftinge.

De beschrijvende nota vermeldt als projectomschrijving “uitbouw buffering Broekstraat”.

Het administratief dossier bevat een intekening van de “plaats der werken” op een stafkaart, stratenplan en kadastraal plan (stukken 3.2 tot en met 3.4). De verzoekende partij brengt onder meer de stukken 7a “situering van het bekendmakingsbord van het openbaar onderzoek” met vermelding van de omliggende openbare wegenis, 7b “foto van het bekendmakingsbord” en 7c “straatzicht van de plaats waar het bekendmakingsbord ophing”, bij. De in het blauw aangeduide percelen op stuk 7a zijn de 9 percelen die worden vermeld in het bestreden besluit.

Uit de voorgaande stukken blijkt dat het gebied dat het voorwerp vormt van de betrokken aanvraag, gelegen is aan de Broekstraat en niet aan de Watermolenstraat, minstens dat de Broekstraat de “dichtstbijzijnde openbare weg” is.

De verzoekende partij stelt derhalve terecht dat “werd gehandeld in strijd met artikel 5 van hogergenoemd besluit”, hetgeen een schending van een substantiële pleegvorm inhoudt. De verzoekende partij overtuigt bovendien dat ze geen bezwaar heeft kunnen indienen tijdens het openbaar onderzoek omwille van het gebrek aan aanplakking ter hoogte van de Broekstraat, waardoor ze belang heeft bij het aanvoeren van het eerste middel.

3.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het beroep is ontvankelijk en gegrond.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 15 april 2014, waarbij aan de TMVW Water-Link een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor de uitbouw van de buffering aan de Broekstraat op percelen gelegen te 9570 Lierde, Broekstraat zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummers 352a, 855a/2, 855b, 856a, 856c, 857c, 857d, 857f en 858p.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de TMVW Water-Link en dit binnen een vervaltermijn van 4 maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 2 februari 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vierde kamer, samengesteld uit:

Nathalie DE CLERCQ, voorzitter van de vierde kamer,
met bijstand van

Katrien VISSERS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Katrien VISSERS

Nathalie DE CLERCQ